

শৈক্ষিক দিনপঞ্জী- ২০১৮

দিনপঞ্জীৰ উল্লেখনীয় দিশসমূহ

- দৈনন্দিন নিৰ্ধাৰিত সময়ত প্ৰাতঃসভাৰে বিদ্যালয়ৰ কাৰ্যসূচী আনুষ্ঠানিকভাৱে অনুষ্ঠিত কৰিব। **প্ৰাতঃসভাত প্ৰতিদিনে ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত বা অসমৰ জাতীয় সংগীত গোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।**
- প্ৰাথমিক স্তৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যাতে সক কালৰ পৰাই সু-স্বাস্থ্য আৰু সু-অভ্যাস গঢ়ি তুলিব পাৰে তাৰ বাবে প্ৰতিগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে তলত দিয়া দিশসমূহত চকু দিব —
  - অনাময় ব্যৱস্থা
  - খোৱা পানী আৰু খাদ্য গ্ৰহণ
  - পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা

বিদ্যালয়ৰ সময়সূচী :

‘ক’ শ্ৰেণীৰ শিশুৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত ২ ঘণ্টা ৩০ মিনিট সময় তলত দিয়া ধৰণে ভাগ কৰি ল’ব —

প্ৰাতঃসভা (প্ৰয়োজন অনুসৰি এই সময় বৃদ্ধি কৰিব পাৰে)	—	১৫ মিনিট
শৈক্ষিক বিষয়ৰ আদান-প্ৰদান	—	১২৫ মিনিট
বিৰতি	—	১০ মিনিট

বাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ৬ ঘণ্টা ৩০ মিনিট (৯ বজাৰ পৰা ৩.৩০ বজালৈ) বিদ্যালয়ত থাকিব লাগিব। এই সময়খিনি তলত দিয়া ধৰণে বিতৰণ কৰি ল’ব -

প্ৰাতঃ সভা	- ১৫ মিনিট
শৈক্ষিক আদান প্ৰদান	- ৩২৫ মিনিট
মধ্যাহ্ন ভোজন বিৰতি	- ৩৫ মিনিট
লঘু বিৰতি	- ১৫ মিনিট
- শৈক্ষিক দিনপঞ্জী অনুযায়ী জানুৱাৰী মাহৰ ১ তাৰিখৰ পৰাই শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিব।
  - অভিভাৱকৰ সৈতে পাঠ্যপুথি প্ৰাপ্তি আৰু নিয়মীয়া পাঠদান সম্পৰ্কে ১৮ জানুৱাৰীত আলোচনা কৰিব।
  - জিলা কৰ্তৃপক্ষৰ যোষণা অনুযায়ী স্থানীয় বন্ধৰ দিন পালন কৰিব।
  - কোনো বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ বিয়োগ হ’লে সেইদিনা শ্ৰেণী শেষ হোৱাৰ পাছত ‘শোক সভা’ অনুষ্ঠিত কৰিব। কোনো কাৰণতে যাতে জিলা কৰ্তৃপক্ষৰ অনুমতি নোলোৱাকৈ বিদ্যালয় বন্ধ বা অৰ্ধ ছুটী ঘোষণা কৰা নহয় তাৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখিব।
  - চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী সময়ে সময়ে শৈক্ষিক দিনপঞ্জীৰ সালসলনি ঘটিব পাৰে; এই সালসলনিসমূহ যথা সময়ত জনোৱা হ’ব।
  - মুঠ কৰ্মদিন একে ৰাখি কৰ্তৃপক্ষৰ পূৰ্ব অনুমতি সাপেক্ষে বৰাক উপত্যকা আৰু আন আন জিলাত পূজাৰ বন্ধ বঢ়াই লৈ গৰমৰ বন্ধত সমান সংখ্যক দিন কৰ্মাই ল’ব পাৰিব।
  - চাহ বাগান অঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সুবিধা অনুযায়ী নিম্ন প্ৰাথমিকৰ বাবে ৰাতিপুৱা ৭.৩০ ৰ পৰা ১২.১৫ লৈ আৰু উচ্চ প্ৰাথমিকৰ বাবে ৰাতিপুৱা ৭.৩০ ৰ পৰা ১.০০ বজালৈ সময় নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে।
  - বানপানীৰ ফলত বা অন্যান্য কাৰণত শিক্ষাদান ব্যাহত হ’লে বন্ধ দিন, বৰিবাৰ বা পৰৱৰ্তী কাৰ্য দিনত স্কুল ছুটীৰ পিছত পাঠদন কৰি এই ক্ষতি পূৰ কৰিব।
  - মণ্ডল সমল শিক্ষক সভা, কেন্দ্ৰ সভা আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ জোনেল মিটিং প্ৰতি মাহত সুবিধা অনুসৰি যিকোনো এটা শনিবাৰে নিয়মীয়া পাঠদান ব্যাহত নোহোৱাকৈ অনুষ্ঠিত কৰিব।
  - বিশেষ প্ৰয়োজন সম্পন্ন শিশুৰ [Children with Special Needs (CWSN)] পাঠ আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকে প্ৰয়োজন অনুসৰি কাৰিকুলামত সন্নিবিষ্ট ক্ৰিয়াকলাপসমূহ সালসলনি কৰি তেওঁলোকৰ সহায়ক হোৱাকৈ নমনীয় ব্যৱস্থা ল’ব।
  - শিক্ষকসকলে শিশুৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু অভিভাৱকৰ লগত প্ৰতিমাহত অতি কমেও এবাৰ সাক্ষাৎকাৰৰ ব্যৱস্থা কৰি শিশুসকলৰ উপস্থিতি, শিকন দক্ষতা, শিকন ফলাফল আৰু তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত-সামাজিক গুণৰাজিৰ বিকাশ সন্দৰ্ভত তেওঁলোকক অৱগত কৰাব।

শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আইন, ২০০৫

শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা আয়োগ আইন, ২০০৫ৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী—

- প্ৰচলিত কোনো আইনৰ অধীনত বা আইনৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা শিশুৰ অধিকাৰ সুৰক্ষা সম্বন্ধীয় ব্যৱস্থাসমূহ পৰীক্ষা আৰু পুনৰীক্ষণ কৰি এইসমূহ বাস্তৱায়িত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যথাযথ পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰা।
- আয়োগৰ সুবিধা অনুযায়ী শিশুৰ নিৰাপত্তাজনিত ব্যৱস্থাসমূহৰ কাৰ্যকৰণৰ ওপৰত ৰাজ্য চৰকাৰক সময়ে সময়ে প্ৰতিবেদন দাখিল কৰা।
- শিশুৰ কোনো অধিকাৰ উলংঘা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তাৎক্ষণিক তদন্ত সম্পাদন কৰা আৰু এনে ক্ষেত্ৰত ল’বলগীয়া কাৰ্যব্যৱস্থাৰ বাবে পৰামৰ্শ দিয়া।
- শিশুৰ অধিকাৰ বাধাগ্ৰস্ত কৰা উপাদানসমূহ, যেনে— সস্ত্ৰাসবাদ, সাম্প্ৰদায়িক হিংসা, বিদ্ৰোহ, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, এইহু আই ভি/এইড্‌ছ, মানৱ সৰবৰাহ, অসং আচৰণ, উৎপীড়ন আৰু শোষণ, অস্ত্ৰীলতা আৰু বৈশ্যাবৃত্তি আদিৰ দৰে অসামাজিক কাৰ্যবোৰ প্ৰতিৰোধ কৰাৰ কাৰণে ব্যৱস্থাবলীৰ নিৰ্দেশ দিয়া।
- যন্ত্ৰগাৰ্হিষ্ট শিশু, পশ্চাৎপদতা অথবা অনগ্ৰসৰতাত ভোগা শিশু, শিশু/কৈশোৰ অপৰাধত লিপ্ত হোৱা শিশু, পৰিয়ালবিহীন শিশু, কাৰাবন্দী শিশুৰ ক্ষেত্ৰত দিবলগীয়া বা পাবলগীয়া যত্ন আৰু নিৰাপত্তা সম্পৰ্কীয় দিশসমূহ চালি-জাৰি চোৱা আৰু তাৰ বাবে ল’বলগীয়া উপযোগী ব্যৱস্থাবলী সন্দৰ্ভত নিৰ্দেশ দিয়া।
- শিশুৰ অধিকাৰ সন্দৰ্ভত সময়ে সময়ে স্বাক্ষৰিত হোৱা বিভিন্ন চুক্তি, আন্তৰ্জাতিক বিধিসমূহ অধ্যয়ন কৰা, শিশুৰ অধিকাৰ বিষয়ক কাম-কাজ, আঁচনি আৰু অন্যান্য কাৰ্যাৱলীসমূহ সময়ে সময়ে পুনৰীক্ষণ কৰি চোৱা আৰু এই কাৰ্যাৱলী তথা নীতি-নিয়মসমূহৰ প্ৰতি শিশুৰ আগ্ৰহ তথা মনোযোগ সাপেক্ষে কাৰ্যকৰী কৰাৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰা।
- ‘শিশুৰ অধিকাৰ’ শীৰ্ষক বিষয়ৰ ওপৰত গৱেষণামূলক অধ্যয়ন চলোৱা আৰু সেইমৰ্মে উচিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা।
- শিশুৰ অধিকাৰ কাৰ্যকৰীকৰণ সন্দৰ্ভত সংবাদ মাধ্যম, আলোচনা চক্ৰ, সজাগতামূলক কাৰ্যসূচী তথা অন্যান্য মাধ্যমৰ যোগেদি সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ মানুহৰ মাজত প্ৰচাৰ চলোৱা আৰু অধিকাৰসমূহ সুৰক্ষিত কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা।
- যিকোনো অভিযোগ সন্দৰ্ভত অনুসন্ধান চলোৱা আৰু নিজাববীয়া জাননী জাৰি কৰা।

শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৯

শিশুৰ শিক্ষাৰ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ...

- ৬-১৪ বছৰ বয়সৰ প্ৰতিজন শিশুৰ ৮ বছৰীয়া **বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক** প্ৰাথমিক শিক্ষা নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- যদিহে ৬ বছৰৰ উৰ্ধৰ কোনো শিশুক বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰোৱা হোৱা নাই বা কোনোবাই যদি প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ন নকৰাকৈ বিদ্যালয় এৰিছে, তেনেহ’লে সেই শিশুক বয়স অনুসৰি নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীত নামভৰ্তি কৰিব লাগিব।
- নাম ভৰ্তিৰ বেলিকা শিশু, পিতৃ-মাতৃ অথবা অভিভাৱকৰ বাছনি পৰীক্ষা লব নোৱাৰিব।
- নাম ভৰ্তিৰ বাবে বদলি বা জন্মৰ প্ৰমাণপত্ৰ অন্তৰায় হ’ব নোৱাৰিব।
- ভাষা, ধৰ্ম, লিঙ্গ, জাতি, বাধাগ্ৰস্ততা নিৰ্বিশেষে সকলো শিশুৰ প্ৰতি সম আচৰণ আৰু শিক্ষা নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- কোনো শিশুকে নিৰ্দিষ্ট শিক্ষাবৰ্ষত পৰৱৰ্তী শ্ৰেণীলৈ উত্তীৰ্ণ নকৰাকৈ ৰখাই থ’ব নোৱাৰিব বা প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ নোহোৱা পৰ্যন্ত বিদ্যালয়ৰ পৰা বহিষ্কাৰ কৰিব নোৱাৰিব।
- ৬ - ১৪ বছৰৰ কোনো শিশুকে শাৰীৰিক শাস্তি আৰু মানসিক নিৰ্যাতন দিব নোৱাৰিব।
- বিদ্যালয়ত সকলো শিক্ষক তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মীয়া উপস্থিতি নিশ্চিত কৰিব লাগিব।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিকন ক্ষমতানুযায়ী শিশুকেन्द्रিক শিক্ষণ-শিকন ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন আৰু শিকন অৰ্হতা নিৰ্ণয় কৰিবলৈ অবিৰত সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।
- বিদ্যালয় বহিৰ্ভূত সকলো শিশুকে চিনাক্ত কৰি বিদ্যালয়মুখী কৰিবলৈ যত্নপৰ হ’ব আৰু অৰ্হতা অৰ্জনৰ অৰ্থে বিশেষ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিব। এনে প্ৰচেষ্টা প্ৰৱ্ৰজনকাৰী শিশুৰ ক্ষেত্ৰতো ল’ব লাগিব।
- শিক্ষকে ঘৰুৱা শিক্ষকতা কৰা কাৰ্যৰ পৰা বিৰত থাকিব।
- বিশেষ প্ৰয়োজন সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলকো সম সুবিধা, নিৰাপত্তা আৰু সম্পূৰ্ণ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগিব।
- প্ৰতি গৰাকী শিক্ষকে সপ্তাহত ৪৫ ঘণ্টা অৰ্থাৎ দৈনিক গড় হিচাপে ৭ ঘণ্টা ৩০ মিনিট বিদ্যালয়ত অতিবাহিত কৰিব লাগিব। দৈনিক সময় তালিকাৰ বাহিৰেও অতিৰিক্ত সময়খিনি শিক্ষক সকলে শিক্ষণীয় দিশৰ প্ৰস্তুতি অৰ্থাৎ পিছৰ দিনৰ বাবে পাঠ পৰিকল্পনা, শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ প্ৰস্তুতি আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শ্ৰেণী আৰু গৃহকৰ্ম মূল্যায়ন কৰা, অনুপস্থিত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মীয়াকৰণৰ বাবে অভিভাৱকসকলক যোগাযোগ কৰা, বিদ্যালয়ৰ উন্নয়ন পৰিকল্পনা ৰূপায়নৰ কৰ্মসূচী ঠিক কৰা আৰু শৈক্ষিক দিশত সমানে আগবাঢ়িব নোৱৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰয়োজনীয় দিশসমূহৰ অগ্ৰগতিৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

প্ৰাক-প্ৰাথমিক, প্ৰাথমিক আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ কাৰিকুলামত সন্নিবিষ্ট বিষয়সমূহ—

(ক) ‘ক’ শ্ৰেণী

‘ক’ শ্ৰেণীৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য হৈছে —

- শিশুসকলক বিদ্যালয়মুখী কৰাৰ বাবে পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰা
- শিশুৰ সৰ্বাংগীন বিকাশত অৰিহণা যোগোৱা
- আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ বাবে ধাউতি বঢ়োৱা আৰু প্ৰস্তুত কৰি তোলা

সৰ্বাংগীন বিকাশৰ প্ৰধান দিশসমূহ হৈছে —

- ভাষাৰ বিকাশ
- বোধ শক্তিৰ বিকাশ
- শাৰীৰিক বিকাশ
- সামাজিক আৰু আৱেগিক বিকাশ
- সৌন্দৰ্যবোধৰ বিকাশ
- সৃজনীমূলক শক্তিৰ বিকাশ

এই স্তৰত শিশুক খেল-ধেমালিৰ জৰিয়তে উক্ত গোট্টেই কেইটা দিশৰে বিকাশ সাধন কৰিবলৈ বিভিন্ন ক্ৰিয়াকলাপৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। এইক্ষেত্ৰত শিক্ষয়িত্ৰীসকলে বিশেষ মন কৰিবলগীয়া দিশকেইটা হৈছে —
‘ক’ শ্ৰেণীৰ বাবে অনুমোদিত কৰ্মপুথিসমূহ বিদ্যালয়ত প্ৰথম তিনিটা মাহত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দিব নালাগে। এই তিনিটা মাহত বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশৰ লগত শিশুসকল যাতে খাপ খাব পাৰে তাৰ বাবে গীত-মাত, খেলা-খুলা আৰু কথোপকথন আদি কাৰ্য কৰাব লাগে।

‘ক’ শ্ৰেণীৰ কাৰ্যক্ৰমত সামৰি লোৱা দিশসমূহ —

- শিশুৰ সৰ্বাংগীন বিকাশৰ বাবে শিক্ষয়িত্ৰীয়ে বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনা কৰিব লাগে। বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনা হৈছে —
  - বিভিন্ন বিষয়বস্তুক কেন্দ্ৰ কৰি ‘ক’ শ্ৰেণীৰ শিশুৰ উপযোগীকৈ যুগুতোৱা ক্ৰিয়াকলাপৰ এক বিশদ বিৱৰণ।
  - বিষয়ভিত্তিক পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশবোৰ ক্ৰমে সহজৰ পৰা জটিললৈ আগবাঢ়ে অৰ্থাৎ প্ৰথমে বিষয়বস্তু সহজ বা শিশুৰ চিনাকি হ’ব লাগে আৰু লাহে লাহে অচিনাকি বা জটিললৈ আগবাঢ়িব লাগে।
  - শিশুক বিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশৰ প্ৰতি আগ্ৰহান্বিত কৰিবলৈ চিনাকি হোৱা, খেল-ধেমালি, গীত-মাত, কথোপকথন আদি কৰাব লাগে। এইক্ষেত্ৰত শিক্ষয়িত্ৰীসকলে তলত দিয়া ধৰণে মাহভিত্তিক, বিষয়বস্তুভিত্তিক ক্ৰিয়াকলাপৰ পৰিকল্পনা কৰিলে শিশুক বিদ্যালয় পৰিৱেশৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰিব পাৰিব।

মাৰ্চ	—	গছ-গছনি, ফুল
এপ্ৰিল	—	ফল-মূল, শাক-পাচলি
মে’	—	জীৱ, চৰাই
জুন	—	অংগ-প্ৰত্যংগ, যান-বাহন
জুলাই	—	গৰমৰ বন্ধ
আগষ্ট	—	ঘৰ, পোছাক
ছেপ্তেম্বৰ	—	পানী, কীট-পতংগ
অক্টোবৰ	—	আকাশ, জীৱিকা
নৱেম্বৰ	—	বজাৰ, উৎসৱ
ডিচেম্বৰ	—	পুনৰ আলোচনা

ইয়াৰ বিশদ বিৱৰণ ‘ক’ শ্ৰেণীৰ শিক্ষয়িত্ৰীৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা “বিষয়বস্তুভিত্তিক ক্ৰিয়াকলাপৰ পৰিকল্পনা”ত দাঙি ধৰা হৈছে।

(খ) **প্ৰাথমিক স্তৰ (প্ৰথম শ্ৰেণীৰপৰা পঞ্চম শ্ৰেণীলৈ)**

- বিষয়**
- ভাষা ১** (মাতৃভাষা আৰু মাধ্যম ভাষা)
  - ভাষা ২**
    - ইংৰাজী (অনা ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
    - ৰাজ্যিক/সহযোগী ৰাজ্যিক ভাষাৰ যিকোনো এটা (ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
  - গণিত**
  - পৰিৱেশ অধ্যয়ন** (প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীত সমন্বিতভাৱে ভাষা আৰু আন বিষয়ৰ লগত সংলগ্নভাৱে থাকিব)
  - স্বাস্থ্য আৰু শাৰীৰিক শিক্ষা**
  - কলা শিক্ষা**

(মিবোৰ বিদ্যালয়ত অন্য ভাষা যেনে— মিছিং, তিৱা, ৰাভা, টাই, দেউৰী, বিষ্ণুপ্ৰিয়া মণিপুৰী আদি ভাষাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে, সেইসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে মাধ্যম ভাষাৰ লগতে তেওঁলোকৰ মাতৃভাষা শিকাৰ বাবে পাঠদান কৰোৱা ব্যৱস্থা কৰিব।)

(গ) **উচ্চ প্ৰাথমিক স্তৰ (ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰপৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈ)**

- বিষয়**
- ভাষা ১** (মাতৃভাষা বা মাধ্যম ভাষা)
  - ভাষা ২**
    - ইংৰাজী (অনা ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
    - ৰাজ্যিক/সহযোগী ৰাজ্যিক ভাষাৰ যিকোনো এটা (ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ৰ বাবে)
  - ভাষা ৩** ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভাষা ৩ৰ বাবে বিদ্যালয়ৰ মাধ্যম অনুসৰি (ক) বা (খ) ল’ব পাৰিব।
    - (ক)
      - হিন্দী (১০০%)
      - বা
      - হিন্দী (৫০%) + ভাষা ৪ (৫০%)
    - (খ) ৰাজ্যিক ভাষা/সহযোগী ৰাজ্যিক ভাষাৰ যিকোনো এটা (১০০%)
      - বা
      - ৰাজ্যিক ভাষা {(৫০%) + ভাষা ৪ (৫০%)}

{ভাষা ৪ বাধ্যতামূলক নহয়। শিক্ষাৰ্থীয়ে তৃতীয় ভাষাৰ (৫০%) লগতে যদি ইচ্ছা কৰে চতুৰ্থ ভাষা (৫০%) অৰ্থাৎ সংস্কৃত/আৰবী/অন্য ভাষা

(যদিহে ভাষাটো প্ৰথম ভাষা হিচাপে পঢ়িবলৈ সুবিধা নাপায়) ল’ব পাৰিব}।

- গণিত**
- বিজ্ঞান**
- সমাজ বিজ্ঞান**
- স্বাস্থ্য আৰু শাৰীৰিক শিক্ষা**
- কলা শিক্ষা** আৰু
- কৰ্ম শিক্ষা**

সৰ্বাত্মক শিক্ষা :

- সৰ্বাত্মক শিক্ষা ব্যৱস্থা হৈছে বিদ্যালয়ৰ সকলো কাৰ্যসূচীত সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সমান অংশগ্ৰহণ।
- সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সন্নিবিষ্ট হৈ আছে —
  - বিশেষ প্ৰয়োজন সম্পন্ন শিশু
  - বিভিন্ন ভাষা-ভাষী তথা জাতি/জনজাতি, ধৰ্ম/বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে শিশু
  - প্ৰখৰ মেধাসম্পন্ন শিশুৰ লগতে কম মেধাসম্পন্ন শিশু
- সৰ্বাত্মক শিক্ষাত বিভিন্ন ধৰণৰ শিশুসকলৰ বিকাশৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি শিক্ষকে শ্ৰেণীকোঠাৰ সামগ্ৰিক বাতাবৰণ সাল সলনি কৰি ল’ব পাৰে।

- শ্ৰেণীকোঠাৰ সামগ্ৰিক বাতাবৰণত সন্নিবিষ্ট বিভিন্ন দিশসমূহ হ’ল - পাঠ্যক্ৰম, পাঠ্যপুথি, শিক্ষন-শিকণ সামগ্ৰী, শিক্ষক-শিকণ কৌশল বা পদ্ধতি, শ্ৰেণীকোঠাৰ পৰিৱেশ, মূল্যায়ন ব্যৱস্থা, শিক্ষকৰ ধনাত্মক মনোভাব আদি।

শাস্তি শিক্ষা :

- শাস্তি শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য হৈছে সমাজত শাস্তিৰে বাস কৰিবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত প্ৰয়োজনীয় গুণৰ বিকাশ ঘটোৱা।
- শাস্তি শিক্ষা বিদ্যালয়ৰ বাবে এটা সুকীয়া বিষয় নহয় যদিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত এই ভাব প্ৰোথিত কৰাৰ বাবে বিভিন্ন কাৰ্য কলাপৰ সহায় লোৱা হৈছে।

শাস্তি শিক্ষাৰ বাবে কৰিবলগীয়া কিছু ক্ৰিয়াকলাপ —

ধ্যান :

- ⇒ পাঠদান আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে ক্ষন্তেক সময় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মৌনৱত অৱলম্বন কৰিবলৈ দিব। ইয়াৰ ফলত মন শান্ত হৈ পৰিব আৰু মনোযোগ বাঢ়িব।

শাস্তি বাৰ্তা :

- ⇒ মনৰ খেলিমেলি ভাব দূৰ কৰি শান্ত সমাহিতভাৱে মনৰ ভাব ব্যক্ত কৰিবলৈ সৃজনীমূলক লিখনিৰ প্ৰতি অনুপ্ৰাণিত কৰিব।

প্ৰকৃতিৰ সৈতে একাত্মতা :

- ⇒ সুবিধাজনক নিৰিবিলি ঠাইত কিছু সময় প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ লগত কটাৰলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উৎসাহিত কৰিব।

শাস্তিৰ প্ৰতীক :

- ⇒ শাস্তিৰ প্ৰতীক কিছুমান, যেনে— কপৌ চৰাই বা পাৰ চৰাইৰ ছবি আঁকি বা হাতৰ ছবিত ‘**শাস্তি**’ লিখি শ্ৰেণীৰ বেৰত আঁৰি থব।

বিশ্ব শাস্তিৰ বাবে ৰচিত গীত শুনা আৰু গোৱা :

- ⇒ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত সহানুভূতি, সমবেদনা, মানৱীয়তাবোধ আদি ভাবৰ বিকাশ ঘটাবলৈ এই সম্পৰ্কীয় কিছুমান প্ৰচলিত গান শুনিবলৈ, গাবলৈ বা কবিতা আবৃত্তি কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিব।

বিদ্যালয় পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ভূমিকা

ছাত্ৰ সংসদ :

বিদ্যালয়খন সূচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰিবলৈ সকলোৰে সহায়-সহযোগ অপৰিহাৰ্য। প্ৰতি বিদ্যালয়তে শিক্ষকসকলক সহায় কৰিবৰ বাবে আৰু বিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন কাম-কাজ সূচাৰুৰূপে চলাবৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক **ছাত্ৰ সংসদ** গঠন কৰি বিভিন্ন কামৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিব।

ইয়াৰ জৰিয়তে শিশুসকলক স্বাধীনভাৱে কাম কৰা আৰু চিন্তা কৰি চোৱাৰ সুযোগ দিব পৰা যাব। মন কৰিবলগীয়া কথা যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিৰ্মুণ্তভাৱে কাৰ্য সম্পাদন কৰাটো ছাত্ৰ সংসদৰ একমাত্ৰ লক্ষ্য নহয়। ছাত্ৰ সংসদৰ উদ্দেশ্য হ’ল —

- ইয়াৰ জৰিয়তে তেওঁলোকে স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে বহুত কথা শিকিব।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সভা পাতি ভাষণ দিবলৈ, নাচ-গান, কবিতা আবৃত্তি, অভিনয় আদি পৰিবেশন কৰিবলৈ শিকিব।
- মিলি-জুলি কাম কৰিবলৈ আৰু যিকোনো বিষয়ত আলোচনা কৰি সিদ্ধান্ত ল’বলৈ শিকিব।
- আত্মবিশ্বাস গঢ়িব, নেতৃত্ব গুণৰ বিকাশ হ’ব, শৃঙ্খলাবদ্ধতা আৰু সমাজ সচেতনতা বাঢ়িব।
- অভিভাৱকে নিয়মিতভাৱে বিদ্যালয়ৰ খবৰবোৰ পাব আৰু নিজৰ চিন্তা, ধ্যান-ধাৰণা বিদ্যালয়লৈ প্ৰেৰণ কৰিব পাৰিব।
- ছাত্ৰ, শিক্ষক আৰু অভিভাৱকৰ মাজত মধুৰ সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিব।

বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যাতে বিভিন্ন কামৰ নেতৃত্ব লোৱাৰ সুবিধা পায়, সেই অৰ্থে দায়িত্বসমূহ প্ৰতি দুমাহৰ মুৰে মুৰে পৰিৱৰ্তন কৰিব।

প্ৰতিখন বিদ্যালয়ত অসমৰ প্ৰসিদ্ধ ব্যক্তিৰ নামত কেইবাটাও গোট গঠন কৰিব, যেনে- জয়মতী গোট, লাচিত বৰফুকন গোট, কনকলতা গোট, মণিৰাম দেৱান গোট, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা গোট আদি। প্ৰতিটো গোটত প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ সমান সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সভা হ’ব। এই গোটসমূহে পৰ্যায়ক্ৰমে বিভিন্ন কাম-কাজৰ দায়িত্ব ল’ব। প্ৰতিটো দলৰ কাৰ্যাৱলীৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বছৰৰ শেষত শ্ৰেষ্ঠ গোটক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰি উৎসাহিত কৰিব।

■ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ সকলো বিদ্যালয়ত ২০১৮ বৰ্ষৰ ৮ জানুৱাৰীৰ পৰা নিয়মীয়া শ্ৰেণী দিন আৰম্ভ হ’ব।